

Keinoälyllä vai luomulla?

Tässä on jo muutama tovi seurattu mielenkiintoista keskustelua tekoälyn tuomista mahdollisuuksista sekä uusista uhkista, joita ei ole osattu kenties vielä edes arvatakaan. Tietenkin vielä on käyty myös niitä keskusteluita, joissa nähdään kaikki uhkina tai toisaalta pelkinä mahdollisuuksina, jotka ratkaisevat tai aiheuttavat (riippuen keskustelijasta) kaikki mahdolliset ongelmat.

Kun aikoinaan kehiteltiin öljylamppua, kehuukonetta, sähköä, puhelinta ja muita nykypäivänä kehittyneempinä käytössä olevia arkipäivän itsestäänselvyyksiä, oli ihmettelijöitä, arvostelijoita ja kauhistelijoitakin riittämiin. Teollisen muutoksen myötä suuri osa väestöstä vaihtoi maatalouden piiristä töihin erilaisiin tuotantolaitoksiin. Onneksi osa jatkoi maataloudessakin: ei olisi kovin mukavaa yrittää aamupalakseen järsiä jotain ”tekohuttua”, jos sellaista olisi joku onnistunut kehittämään.

Yritysten tulevaisuuden pärjäämisessä avainsanat ovat ennakoiminen ja mukautuminen. On turha katsella peruutuspeiliin ja huokailia, miten suloisia aikoja ennen elettiin ja kaikki oli niin helppoa, kun asiakas saapui tarpeineen paikalle ja poistui tyytyväisenä maksettuaan tuotteen selvällä rahalla. Jatkossa kuluttajamarkkinat tulevat painottumaan H2H –markkinoihin (human to human). Yritysten välisestä kaupasta ennustetaan, että B2B –myynti tulee häviämään ja tilalle nousee B2C (business to customer). Lisäksi kauppa siirtyy entistä enemmän verkkoon. Mikä on meidän toimintamme konvertio (tapa toimia) tämän keskellä?

Tietotekniikka on kehittynyt huimaa vauhtia: Ensimmäinen ”internet” oli kirjat ja muu painettu viestintä, joka liitti ihmisiä toinen toisiinsa. Toinen internet on digitaalinen, joka kytkee meidät toinen toisiimme ja tietojen kopiointi on vaivatonta. Kolmannesta internetistä sanotaan, että lohkoketjut siirtyvät verkossa alkuperäisinä niin, että tiedetään aina, kuka tiedon lähetti, kenelle ja mitä lähetettiin. Miltäs kuulostaa? Syttykö lamppu, että tässäpä mahdollisuus, vai herääkö paremminkin ajatus, jotta entistä suurempaa humpuukia. Humpuukiksi kehuukonettakin varmaankin aikoinaan arveltiin.

Tulevaisuudessa pitää olla entistä herkempi tekemään suunnanmuutoksia. Pitää olla kuulolla siitä, mihin suuntaan kannattaa palveluaan tai tuotettaan kehittää. Kukapa meistä ei ole jossain vaiheessa käynyt YouTubessa, mutta tiesitkö, että se on alun perin suunniteltu videodeittipalveluksi, mutta onnistui sittemmin videopalveluna.

Kriittisen ajattelun pitää olla arkipäivää, ei vain tekoälyn vaan ihan luomun käyttäjälläkkin. Jatkossakin kyllä toivon, että voin keskustella henkilökohtaisesti myös elävän ihmisen kanssa, mutta koneet antavat arkipäivää helpottavia mahdollisuuksia. Raskaat työvaiheet on teollisuudessa hyvä suorittaa koneavusteisesti ja nopeat yhteydet mahdollistavat työn monimuotoisuuden.

Elämä on jatkuvaa oppimista. Ammattitaidon ylläpidon varmaan kaikki meistä myöntävät, mutta olemmeko halukkaita näkemään vaivaa oppiaksemme jotain aivan uutta. Se vaatii aikaa, vaivannäköä ja rahallista panostusta.

Riskejäkin tekoälyn kehittyminen toki tuo tulleessaan. Miten käy työpaikkojen? Missä kulkevat eettisyyden rajat? Miten turvataan niiden mukana pysyminen, jotka eivät voi tai halua ottaa käyttöönsä viimeisintä teknologiaa?

Tekoälyn nouseminen ihmisen rinnalle tai jopa ohi siitä on tieteiskirjallisuuden juonikuviota, mutta onko se mahdotonta? Ken elää – se näkee, pätee tähänkin. Sanonpa myös vielä, jotta ei ole nuotiomakkaran voittanutta ja luomuälykin on hyvä olla käytössä!

Lue tekoälystä lisää VTT:n artikkeli: <http://www.vtt.fi/inf/pdf/policybrief/2017/PB1-2017.pdf>

Ritva Pohjoisvirta

